

AMERIKANSKI SLOVENE

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI;
ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVEN KE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH

(Official Organ of four Slovene Organizations)

Najstarejši
in najbolj
priljubljen
slovenski
list v
Združenih
Državah
Ameriških.

ŠTEV. (No.) 59

CHICAGO, ILL., TOREK, 26. MARCA — TUESDAY, MARCH 26, 1935

LETNIK (VOL.) XLIV

Vsestranske konference v Evropi-Relifni predlog odobren

Preteklo soboto se otvorila doba evropskih konferenc. — Angleški in francoski diplomati potujejo po Evropi. — Anglija se ne sporazume z Francijo in Italijo. — Končna konferenca 11. aprila v Italiji.

Pariz, Francija. — Evropski diplomati so postali silovito aktivni. Potujejo vse križem po celi Evropi in tekem prihodnjih par tednov se bodo vršile konference v skoraj vsaki večji državi. Otvorila se je ta doba konferenc preteklo soboto, ko so se sestali v tukajšnjem mestu zastopniki Francije, Anglije in Italije. Drugi sestanek se je vršil v ponedeljek v Berlinu med zastopniki Anglije in Nemčije. Zdaj ima slediti konferenca v Moskvi med Anglijo in sovjeti. Bržkone, še predno bo angleški zastopnik zapustil Moskvo, bo prispel tja zastopnik Francije, ki bo s sovjeti zopet vodil konferenco na svojo roko. Dalje imajo slediti še konference z angleškimi zastopniki v Varšavi na Poljskem, v Pragi na Čehoslovaškem in še ena v Parizu z zastopnikom Rumunije. Višek vseh teh konferenc pa bo tista, ki je sklicana za 11. aprila v mestu Stresa v Italiji, kjer se bodo zopet sestali Angleži, Francozi in Italijani in bo na njej navzoč tudi Mussolini sam.

Vse to delo je prizadela Evropa Nemčija s svojim drznim korakom, ko je proglasila, da je, v kolikor se nje tiče, verzajska mirovna pogodba razveljavljena in da se bo oborožila tako, kot meni, da bo za njeno varnost potrebno. Kakor že poročano, se je ob tej priliki pokazalo, da je Anglija do skrajnosti popustljiva napram Nemčiji in bi najraje videla, da bi je Evropa ne nadlegovala pri njenem koraku. Vse drugačni pa sta nasprotno Francija in Italija in vsled tega je nastal med zadnjima dvema in Anglijo na njih konferenci v soboto v Parizu odkrit razkol, ki ga bo težko premostiti.

V uradni objavi glede te konference se je povdarjalo, da bo obisk, ki ga bosta napravila v ponedeljek angleška diplomata v Berlinu, samo "raziskovalnega značaja" in da se bo na podlagi njega, kakor tudi drugih vmesnih konferenc ukrenila končna odločba na konferenci 11. aprila v Italiji, kjer se bodo zopet zbrali zastopniki vseh treh narodov. Pri konferenci v Parizu se je morala Anglija podati Franciji. Angleški zastopnik je namreč zahteval, da bi mu dali Francija in Italija polno moč, da bi lahko konferiral v Berlinu v imenu vseh treh narodov. Tega dovoljenja ni dobil in tako je imela biti konferenca v Berlinu samo v imenu Anglije in Nemčije.

Oba angleška zastopnika sta prispela v Berlin v nedeljo zvečer z aeroplanom. Množica kakih 5000 oseb ju je pričakovala na letališču in ju navdušeno pozdravila. Sprejel ju je zunanji minister von Neurath in odšel z njimi.

PET MILJARD ODOBRENIH

Predlog za javna dela končno dobil odobritev od senatorske zbornice.

Washington, D. C. — Senat je sicer preteklo soboto odobril predlog, ki nakazuje pet milijard dolarjev za javna dela, vendar pa bo moral iti predlog še pred posebno konferenco, ki se bo vršila med zastopniki senatorske in poslanske zbornice. Predlog, ki ga je sprejel senat, se namreč v mnogih točkah razlikuje od tistega, ki ga je odobrila poslanska zbornica in tako bo morala konferenca izenačiti razlike.

Po debatah, ki so se vodile več mesecev, je končno prišel v soboto omenjeni predlog na glasovanje in senat ga je sprejel z večino 68 glasov proti 16. Eden amendentov, ki je bil sprejet neposredno pred glasovanjem glede celotnega predloga, je bil stavljen od senatorja Thomasa. Ta amendent določa, da mora zakladniški tajnik izdati nove banke, ki bodo imele za podlago srebro, dokler ne bo njega množina v blagajni značala eno četrtno vrednosti zlata, ki je zdaj tamkaj.

MR. GRDINA NE BO KAZAL SLIK V MILWAUKEE IN SHEBOYGANU

Ker se je že potem, ko sem naznanil načrt za kazanje slik v Milwaukee in Sheboygan navajalo veliko izvanrednega dela doma, sem bil prisiljen zadnje dve naselbine opustiti za nedoločen čas, bo pa lahko maja meseca nadaljevanje s slikami. Za enkrat ni mogoče več nego samo v Chicagi in Waukeganu. Oprostite!

Anton Grdina.

NA OBISK V CHICAGO

Sta dospela z g. Antonom Grdino iz Clevelanda tudi g. Jože Grdina, nečak g. Antona Grdine in g. Jože Modic. Vsi so se udeležili v nedeljo zvečer poslovnega večera g. gen. konzula Dr. Kolombatoviča.

ma na angleški konzulat. Naprosena sta bila, da obiščeta Hitlerja takoj v ponedeljek zjutraj in tako sta imela z njim svojo prvo uradno konferenco.

Kakor kaže, Italija nima dosti zaupanja v vse te konference in je mnenja, da bo najbolje, ako bo pripravljena za vsak slučaj. Proglasila je zato mobilizacijo letnika 1911, s čimer bo ojačila svojo vojaško moč za kakega četrtr milijona mož.

VRNIL SE V CIVILIZACIJO

Skozi celih 18 mesecev je ameriški admiral Byrd vodil s svojo ekspedicijo raziskovalno delo v zapuščenih ledenih krajih okrog južnega tečaja. Pred par tedni je zapustil to svoje "pregnanstvo" in se vrnil v civilizirani svet. Gornja slika ga kaže (tretjega od leve, z mornariško čepico na glavi), ko je prispel s svojo ladjo v neko pristanišče na novi Zelandiji.

POSLOVILNI BANKET

Na čast jugoslovanskemu generalnemu konzulu Dr. Kolombatoviču imel ogromno udeležbo.

Chicago, Ill. — Banket in poslovilni večer, ki so ga priredili Jugoslovani v nedeljo večer v hotelu Congress, v sijajni dvorani Ball Room, se je vršil ob ogromni udeležbi vseh treh jugoslovanskih narodnosti. Do kakih 3000 oseb je bilo na prireditvi. Pri glavnem omizju je bilo videti mestnega župana g. Ed. J. Kellya, druge odlične mestne uradnike, domalega vse konzule in diplomatska zastopstva vseh tujih držav, ki se nahajajo v Chicagi. Vsi so se v svojih govorih najlepše poslovili od g. generalnega konzula Dr. Jurija Kolombatoviča, ki odhaja te dni v Beograd, kjer nastopi višjo službo kot svetnik v zunanjem ministerstvu. Od g. generalnega konzula so se poslovila vsa društva in druge vodilne osebnosti. Prejel je številno košarico rož in cvetja, ter številno drugih raznovrstnih dragocenih darov v spomin. Tako se Jugoslovani doslej še niso poslovili od nobenega svojega rojaka, kakor so se v nedeljo od svojega gen. konzula g. Dr. Jurija Kolombatoviča.

PREPREČIL MU SAMOMORILNI POIZKUS

Chicago, Ill. — 53 letni Chas. De Baets, 222 So. Morgan st., se je pretekli petek s samomorilnim namenom vrgel pred neki bus na križišču Washington in Union. Voznik busa pa je še pravočasno zazpal nevarnost, napol zavore in ustavil bus, ko je bilo kolo komaj en čevlj oddaljeno od De Baetsove glave. Mož, ki je bil nato postavljen pred sodišče pod obdolžbo nerednega obnašanja, je priznal, da je že večkrat poizkusil samomor radi obupa.

SOVJETI NASTOPI PROTI BANDITSTVU

Moskva, Rusija. — Kot posledica zatiranja mladinskega zločinstva, ki ga vodijo sovjetske oblasti, so bili obsojeni na smrt trije mladi banditi, stari okrog 20 let; četrti njih tovariš in neko dekle pa sta dobila več let ječe. Mladi banditi so imeli organiziran klub zločincev in v njem so tudi vzdrževali šolo za zločinstvo. Obsodba se je izrekla vsled roparskega umora, ki so ga omenjeni izvršili nad neko 73 let staro žensko. Dekle je izvršila izvidno službo in je ugotovila vse okoliščine stare ženske, na kar je svoje tovariše vodila pri njih roparskem pohodu.

KRIŽEM SVETA

Berlin, Nemčija. — Pretekli teden se je tukaj ustanovila zrakoplovna družba, ki bo vršila potniško, prometno in poštno službo. Za ravnatelja družbe je bil imenovan dr. Eckener, znani voditelj zrakoplova Graf Zeppelin.

Tokio, Japonska. — Spor glede kitajske vzhodne železnice v Mandžuriji, ki je že dolgo razdvajal Rusijo in Japonsko, se je pretekli petek končnoveljavno poravnal, ko je Japonska izplačala sovetom njih delež na železnici, okrog sedem milijonov dolarjev.

Wardha, Indija. — Mahatma Gandhi je objavil, da bo do 19. aprila vodil popolnoma skrito življenje "v molku". — Kakor se je izrazil njegov tajnik, nima to nobenega političnega namena, marveč hoče Gandhi samo spraviti v red svojo privatno korespondenco. — Resna skrb se je polastila preteklo soboto oblasti, ko se še niso vrnili odposlanci, kateri so dva dni prej odšli v gorovje, da se tamkaj pogajajo za izpustitev nekega ameriškega inženirja, ki so ga banditi ugrabili.

GROŽNJE S STAVKAMI

Delavstvo treh industrij pripravično za stavko.

Washington, D. C. — Ako ne bo popustila trdovratnost industrijskih magnatov, utegne imeti Amerika stavke v treh mogočih panogah industrije. Predvsem grozi s stavko delavstvo tekstilne industrije, in sicer vsled brezobzirnega kršenja kodeksa od strani delodajalcev. Drugi so premogariji, katerih vodja, Lewis, se je izrazil, da bo delo popolnoma ustavljeno s 1. aprilom, ako ne bodo operatorji do tedaj pristali na zahteve. Tretja industrija, katere delavstvo prihaja z isto grožnjo, je avtomobilska. Tozadavna konferenca se bo vršila ta četrtek.

REV. A. MLINAR UMRL

Poroča se nam, da je v stari domovini na Koroškem preminul mnogim ameriškim rojakom znani slovenski župnik preč. g. A. Mlinar, ki je deloval na več slovenskih župnijah po Ameriki. Pokojnika priporočamo v spomin in molitev!

IZNAJDLJIVI BANDITI

Chicago, Ill. — V neko zavarovalniško podjetje na 175 W. Jackson blvd. sta v petek prišla dva nigra in hotela videti lastnika tvrde J. K. Walkerja. Tajnica jim je povedala, da ga ni doma, na kar je eden nigrov dejal, da mu je Walker naročil, kadar bo imel kako dobro žganje, naj mu pripelje par zabojev. Oba sta nato odšla, toda kmalu sta se vrnila s tremi težkimi zaboji, v katerih je viska, kakor sta dejala, ter sta zahtevala za to \$243. Tajnica se je nato posvetovala s ostalim osebjem tvrde, ki so se zedinili, da se ta svota plača. Ko pa so malo pozneje odprli zaboje, so jih našli napolnjene — s krompirjem.

Iz Jugoslavije.

Močno deževje je razmočilo hrib Hrinovec nad Kropo na Gorenjskem, da se je velika plast zemlje spustila v mesto in napravila veliko škodo. — Žalosten pustni godovek v Spuhlji pri Ptuj. — Razne vesti.

Ogrožena Kropa

Kropa, 28. febr. — Že lansk leto je zadela Kropo velika škoda po povodnji in temu se je sedaj pridružila še druga nesreča, namreč, da nas je ogrožal ogromen zemeljski plaz. — Zadnjo soboto se je namreč spustila z bližnjega hriba Hrinovca, velika plast zemlje. Tej nesreči je bilo vzrok deževje, ki je prejšnji dan namočilo ta del hriba. — Zemlja je počasi lezla s hriba proti središču Kroke in ljudje niso prej opazili nevarnosti, dokler ni ta ogromna blatna plast dosegla prvih hiš. Z velikanske silo je ta brozga ilovice in peska pritisnila ob prve hiše in vdrla v vse nižje prostore. Zemeljski plaz je uničil vse vrtove v Kropi, dosegel je hišo gostilničarja Šolarja, Lazarjevo mesarijo in poplavljal vso sredino trga. Kar je blatna plast dosegla, je odnesla seboj. Plaz je bila debela 1 do 1.5 m. Pograbila je več drvarnic in drv, ki so bila zložena pred hišo ter vse odnesla na sredino trga.

Ljudje so prestrašeni pritekli, da bi zavrnili nevarnost in da bi vsaj iz kletnih prostorov rešili, kar se je dalo rešiti pred uničujočo ilovico. Pomagali so s požrtvovalnostjo drug druge mu. Bila pa je na nogah vsa Kropa in zadnji reševalci so šli spat šele v nedeljo ob 4. zjutraj. Zaenkrat so ljudje ustavili nevarnost nadaljnjega prodiranja z raznimi deskami in tramovi, ni pa rečeno, da je nevarnost za vselej odpravljena. Hrinovec je namreč ves razpokan in od časa do časa spušča raz sebe velike kepe blata. — Ljudje so prestrašeni, ker je to še večja nesreča, kakor lanska povodenj in ker jih more zadeti ponovno še večja nesreča, ki bi bila že podnevi strašna, katastrofalna pa, ako bi se zgodila ponoči.

Uboj pri maškarah

Ptuj, 4. marca. — Po okoličci se vsako leto v pustnih dneh kažejo pustne šeme in maškare, in ker je ta običaj združen tudi s popivanjem, pride večkrat do spopadov in nesreč. — Smrtno žrtev takega spopada so danes popoldne prinesli v mrtvašnico v Rogoznico, o žalostnem dogodku pa bo jutri tam razpravljala komisija. Do preliti krvi je prišlo takole: Posestniški sin Franc Janžekovič se je našelmljen v Kurenta podal v Spuhijo, pred neko gostilno pa ga je ustavil Janez Horvat, ki je hotel po vsej sili vedeti, kdo se skriva za masko. Horvat je Janžekoviča naposled zgrabil, da bi mu odtrgal masko. Janžekovič, ki se je z njim ruval, pa je potegnil iz žepa oster vinjek. Med ruvanjem je Janezu Horvatu prerezal vrat in je nesrečni mladenič zaradi izkrvavitve izdihnil v obcestnem jarku. Janžekovič se je sam javil orožnikom.

Beg iz goreče hiše

V Vinškem pri Hočah je izbruhnil požar v viničariji posestnika Jožeta Pliberška. — Zgorela je streha, ostrešje, del stropa in oprava v eni sobi. V viničariji sta stanovali dninarici Marija Koren in Marija Bahovec. Ogenj je nastal v sobici 75letne Marije Koren, najbrže vsled preveč zakurjene peči. Starka je šele v poslednjem hipu zapazila nevarnost in je slednjič v sami srajci zbežala sredi plamenov iz sobe. Vsa oprava in obleka in pohištvo ji je zgorelo. Razburjenje, ki ga je vsled strahu pred ognjem pretrpela, je nanjo tako delovalo, da je na smrt zbolela.

Slab prijatelj

Neprijetne posledice prijateljstva je doživel 30letni delavec Anton Vauter v Šiški. Sestal se je namreč z nekim svojim prijateljem pri Lasanu in sta skupaj popila nekaj meric vina. Posledica tega je bila, da mu je sopivec, s katerim sta se nekoliko sporekla, porinil nož v prsi.

Smrtna kosa

V Gorici je umrl Karel Drašček, trgovec in posestnik. — Na Pristavi nad Borovnico je umrla Ana Košir, roj. Kržič, soproga posestnika. — V Celju je umrl Josip Steinhöckler, železniški uradnik v pokouju, star 63 let. — V Panečah je umrl Fortunat Dulber, p. d. Renikov oče, v starosti 75 let. — V Ptujju je umrl Franc Novak, abiturijent ptujske gimnazije, 21 let star.

Volkovi v Bosni

V vasi Plužine v Bosni so volkovi nastopili v velikih tolpah in raztrgali samo v tej vasi 90 ovac. — Pa tudi drugod po Bosni so kmetje v resnih skrbih nad tolpmami volkov, ki se klatijo okoli in so tako predrzni, da celo po dnevu napadajo.

Pes se zavzel za gospodarja

Neki Ivan T. iz Rač je šnopal v gostilni s svojim znancom Jožetom P. vso noč. Da pa jima ni bilo dolg čas, sta tudi igrala za denar, seveda. Pa je prišlo do nesporazumljenja pri igri in sta si skočila v lase. — Ivanu je priskočil na pomoč njegov pes, katerega vsi poznajo kot izredno hudega, in se potegnil za svojega gospodarja ter napravil pravo razdejanje. Obgrizel je kar pet oseb, ki so se tedaj nahajale v gostilni in med njimi tudi gostilničarja samega.

"ZLATARJEVO ZLATO"

je ime zanimivi zgodovinski povesti, ki prične izhajati v listu "A. S." JUTRI. — Povest bo izhajala dalj časa in bo zanimiva vse skozi. Opozarjamo vse naše zveste naročnike, naj o tem obvestijo tudi svoje prijatelje in sosede, da se takoj na list naroče in čitajo to zanimivo povest od začetka.

